

Oog voor later?

Onderzoek rondom Pensioen3Daagse 2023

November 2023

Inleiding

- Op 7, 8 en 9 november 2023 organiseert platform Wijzer in geldzaken de 13e editie van de landelijke Pensioen3daagse. De Pensioen3daagse beoogt financiële veerkracht en welzijn op de oude dag voor alle Nederlanders. Veel werkgevers, pensioenaanbieders en pensioenadviseurs doen mee en organiseren activiteiten om werknemers overzicht en inzicht te geven in hun pensioen. Tijdens de Pensioen3daagse vraagt Wijzer in geldzaken extra aandacht voor pensioen. Maar pensioen is het hele jaar door actueel. Veranderingen in privé- of werksituaties hebben vaak ook invloed op het pensioen van mensen. Daarom is het thema van dit jaar 'Wat kun je doen aan je pensioen? Check het nu!'.
- Doel van dit onderzoek is onder meer om te achterhalen in hoeverre de beroepsbevolking van Nederland bewust is van de invloed van hun keuzes op hun pensioen. Wat betekent het voor je pensioen als je in deeltijd of minder gaat werken? Hoe regelen partners dit onderling? Daarnaast is door middel van enkele stellingen gevraagd hoe mensen tegen pensioen aankijken. Ook is gevraagd hoe men in hun sociale omgeving omgaat met pensioen. Met wie wordt er over pensioen gepraat en wat voor soort gesprekken zijn dit?

Verantwoording

- In aanloop naar de Pensioen3Daagse voerde I&O Research in opdracht van Wijzer in geldzaken een onderzoek uit. Aan dit onderzoek deden 1.614 personen mee. Van deze personen komen er 1.566 uit een representatieve steekproef van de werkzame Nederlandse beroepsbevolking (werkt meer dan 12 uur per week) tussen de 30 en 67 jaar. Om er zeker van te zijn dat er voldoende waarnemingen zouden zijn onder mensen die de afgelopen vijf jaar minder zijn gaan werken en onder mensen die in deeltijd werken, is er extra geworven voor deze groepen. Uiteindelijk zijn 48 respondenten extra geworven. Deze 48 respondenten zijn niet representatief voor de doelgroep. Ze zijn bij een aantal vragen meegenomen in de analyse (staat aangegeven in de rapportage bij desbetreffende vragen).
- De respondenten zijn afkomstig uit het I&O Research Panel. De resultaten zijn gewogen en representatief op de kenmerken geslacht, leeftijd (twee groepen: 30-54 jaar en 55-67 jaar) en opleiding. De weging is uitgevoerd op celniveau, met een wegefficiëntie van 89 procent.
- Het veldwerk vond plaats van 14 tot en met 20 september 2023.
- Dit rapport beschrijft verschillen binnen de Nederlandse beroepsbevolking tussen de 30-67 jaar op basis van verschillende variabelen: geslacht, leeftijdsgroep, inkomstenverdeling tussen partners, inkomen (beneden modaal (<36.500), modaal (36.500-43.500) en boven modaal (>43.500)) en dienstverband (voltijd (<36 uur) of deeltijd (<36 uur)).

Inhoudsopgave

<u>Samenvatting</u>	<u>5</u>
1. <u>Minder werken en pensioenopbouw</u>	<u>7</u>
2. <u>Regelingen tussen partners</u>	<u>13</u>
3. <u>Pensioen en sociale omgeving</u>	<u>19</u>
4. <u>Pensioen nu en in de toekomst</u>	<u>25</u>
<u>Bijlagen</u>	<u>30</u>

Samenvatting (I)

Voorafgaand de Pensioen3daagse is in september 2023 in opdracht van Wijzer in geldzaken een onderzoek uitgevoerd onder 1.614 personen uit de Nederlandse beroepsbevolking van 30-67 jaar. Er is ingegaan op de levensgebeurtenis meer/minder werken, hoe partners hun pensioen regelen en welke pensioenonderwerpen wel en niet besproken worden in de sociale omgeving van mensen.

In de analyse is onder meer gekeken naar verschillen tussen variabelen zoals geslacht, leeftijd, inkomstenverdeling tussen partners, inkomen en dienstverband.

In deeltijd/minder werken en pensioenopbouw

- Als iemand minder werkt/gaat werken heeft dat invloed op hun inkomen nu, maar ook na pensionering. Niet iedereen houdt daar rekening mee: driekwart (73%) neemt pensioenopbouw niet mee in hun afweging om minder (te gaan) werken. Blijven rondkomen wordt wel vaak genoemd. Zes op de tien (63%) nemen dat mee in hun afweging.
- Zeven op de tien mensen die recent minder zijn gaan werken hebben niet uitgezocht wat dit betekent voor hun pensioenopbouw (69%).
- Diegenen die gevolgen voor pensioen wel checken bij minder werken hebben niet vaak actie ondernomen. Zes op de tien uit deze groep verwacht dat dit financieel gezien niet nodig zal zijn (64%).

Regelingen tussen partners

- De meerderheid van de mensen met partner heeft diegene aangemeld bij hun pensioenfonds (66%) en is ook zelf aangemeld bij het fonds van hun partner (54%). Als mensen trouwen of een geregisterd partnerschap afsluiten gebeurt dit ook automatisch.
- Partners die geen van deze officiële partnerschappen hebben, moeten zelf iets regelen met elkaar als het gaat om pensioen. Van deze groep heeft negen op de tien niets geregeld met zijn of haar partner over financiën en pensioen, mochten zij uit elkaar gaan (93%). Een derde van deze groep die niets heeft geregeld geeft aan dit nog te willen doen, maar hier nog geen tijd voor te hebben gehad (36%). Daarnaast verwacht driekwart er wel uit te komen als men uit elkaar gaat (75%).
- Acht op de tien mensen met partner weten het inkomen van hun partner nu. Vier op de tien weten van hun partner hoeveel pensioen hij of zij heeft opgebouwd (45%). De jongere groep weet dit minder vaak (53%), dan de 55+'ers (28%).

Samenvatting (II)

Pensioen en sociale omgeving

- Een kwart praat met niemand over pensioen gerelateerde onderwerpen (24%). Men praat het meeste met zijn of haar partner over pensioen, sommigen ook met collega's over bepaalde onderwerpen zoals eerder stoppen met werken.
- Mensen praten vaker over pensioen in het algemeen dan over meer persoonlijke onderwerpen zoals de persoonlijke financiële situatie na pensionering. Ook wordt er vaker gepraat over de financiële situatie na pensionering dan over de financiële situatie nu.
- De meest genoemde reden waarom men niet over pensioen praat is dat het nog te ver weg is (61%). Vier op de tien vinden het geen interessant onderwerp (40%).
- In de meeste vriendenkringen wordt niet vaak over pensioen gepraat (69%). Als er wel over wordt gepraat, is dit voor een kwart met een negatieve toon (26%).

- Vergeleken met leeftijdsgenoten, denken vier op de tien het goed te doen op het gebied van (opbouwen van) pensioen (38%)

Pensioen nu en in de toekomst

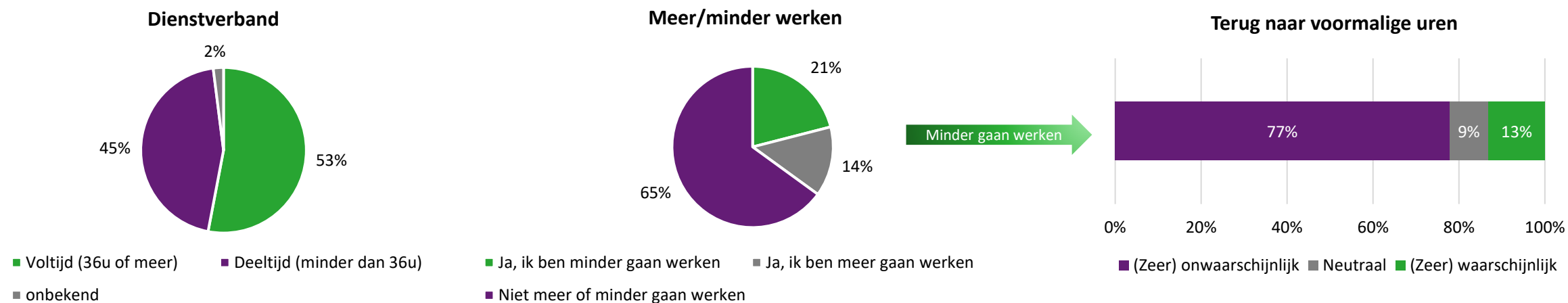
- Mensen lijken voorkeur te hebben voor het hier en nu en kijken minder naar de toekomst. Dit komt terug in voorkeuren voor meer besteedbaar geld en ook tijd. Zeven op de tien werkende mensen willen liever nu meer geld te besteden hebben, in plaats van na hun pensionering (70%). Zes op de tien willen het liefste ook nu meer tijd door minder te werken, dan eerder met pensioen (57%).
- De helft van de ondervraagden verwacht dat het opgebouwde pensioen genoeg zal zijn om van te leven (49%) en vindt dat pensioenen in Nederland goed zijn geregeld (45%). Twee derde denkt dat de generatie van zijn of haar ouders een beter pensioen krijgt dan hij of zij ooit zal krijgen (66%).

Hoofdstuk 1

Minder werken en pensioenopbouw

45 procent van de respondenten werkt in deeltijd; een vijfde is in de afgelopen 5 jaar minder gaan werken

- > Een meerderheid van de ondervraagden (53%) werkt voltijds (>36 uur). Vier op de tien werken in deeltijd (<36 uur) (45%). Het gemiddelde aantal gewerkte uren per week is 34.
- > Twee derde (65%) is in de afgelopen vijf jaar niet meer of minder gaan werken. Een op de vijf (21%) is minder gaan werken, terwijl een zesde (14%) meer is gaan werken.
- > Driekwart van de mensen die de afgelopen jaren minder zijn gaan werken (77%), verwacht de komende vijf jaar niet terug te gaan naar het aantal uren dat ze ooit hebben gewerkt.

Hoeveel uur werkt u volgens uw dienstverband (minimaal 12 uur per week)? *Basis: alle respondenten (inclusief extra geworven groep) (n=1.614)*

Bent u in de afgelopen 5 jaar meer of minder gaan werken? *Basis: alle respondenten (inclusief extra geworven groep) (n=1.614)*

In hoeverre verwacht u de komende 5 jaren weer terug te gaan naar het aantal uren dat u ooit heeft gewerkt? *Basis: alle respondenten die de afgelopen 5 jaar minder zijn gaan werken (inclusief extra geworven groep) (n=338)*

Tijd voor zichzelf hebben vaakst genoemde reden om minder (te gaan) werken

- > De vijf meest genoemde redenen om minder (te gaan) werken zijn om meer tijd te hebben voor zichzelf (42%), vanwege de zorg voor (klein)kinderen (27%), in verband met de gezondheid (18%), omdat men geen hoger inkomen nodig heeft (15%) en omdat men een nieuwe baan kreeg met minder uren dan zijn of haar vorige baan (14%).

55 plussers bouwen vaker af tot pensioen

Mensen in de leeftijdsgroep 55-67 geven vaker aan minder (te gaan) werken om af te bouwen tot aan zijn/haar pensioen (13%) dan mensen tussen de 30-54 jaar (1%).

Vrouwen werken vaker minder dan mannen door zorg voor kinderen en werken vaker altijd al in deeltijd

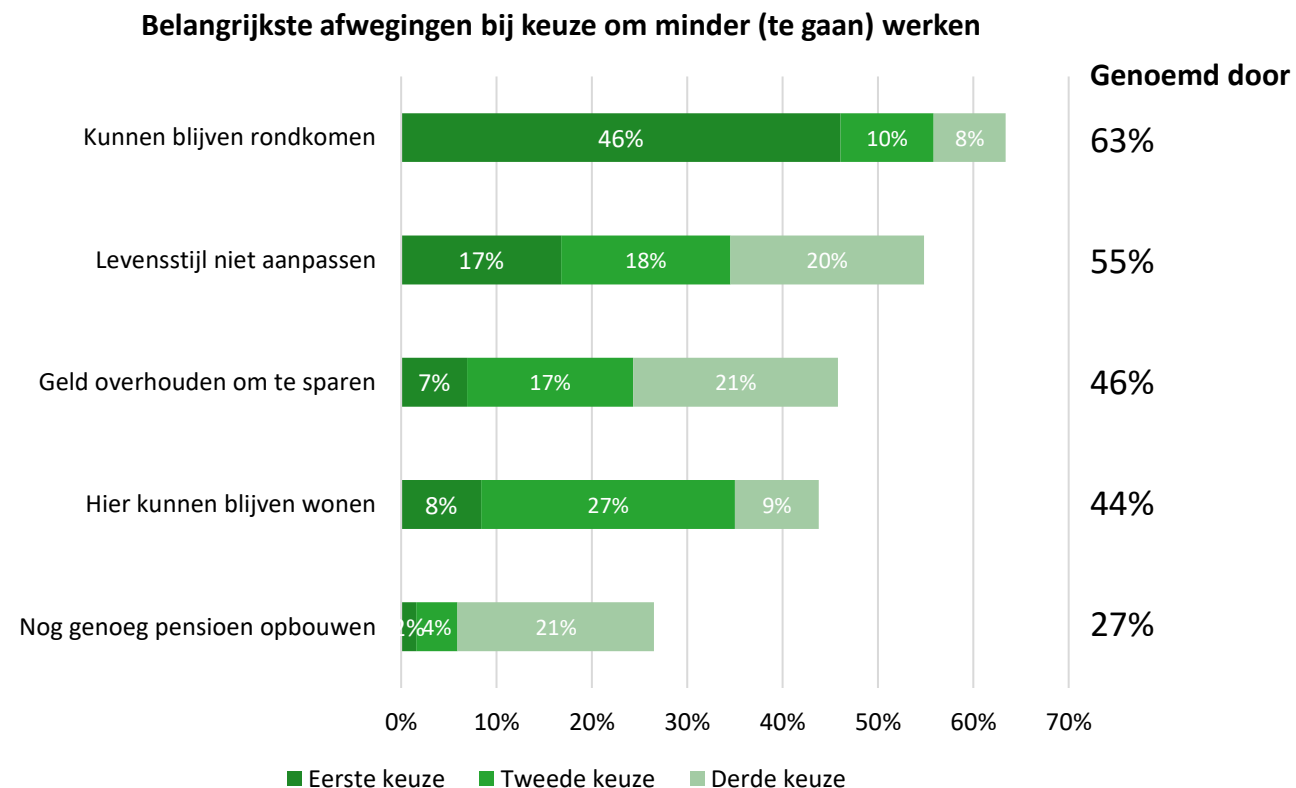
Vrouwen geven vaker aan minder (te gaan) werken vanwege zorg voor (klein)kinderen (35%) dan mannen (20%). Ook geven vrouwen vaker aan altijd al in deeltijd te werken (18%) dan mannen (7%). Mannen geven juist vaker als antwoord dat ze afbouwen tot hun pensioen (11%) dan vrouwen (3%).

Redenen om minder (te gaan) werken

Drie kwart neemt pensioen niet mee in afweging om minder te gaan werken, men lijkt vooral aan het heden te denken

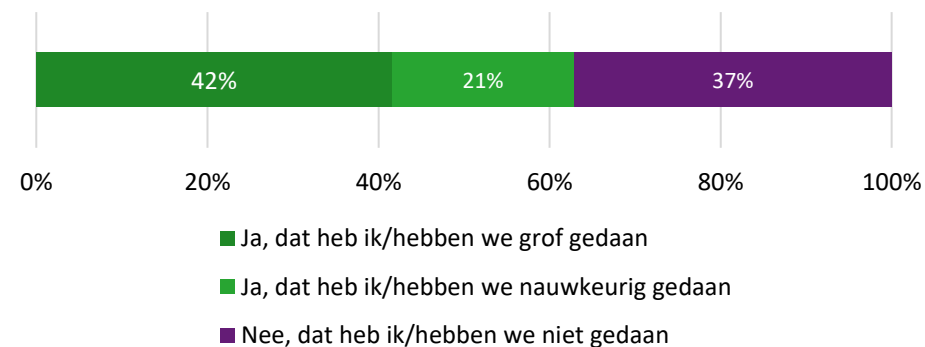
- Kunnen blijven rondkomen wordt door respondenten het vaakst gekozen als afweging bij de keuze om minder te gaan werken (door 63% van de respondenten). Ook het niet hoeven aanpassen van de levensstijl wordt door de meerderheid genoemd (55%). Nog genoeg pensioen op kunnen bouwen wordt het minst vaak genoemd als afweging (27%).

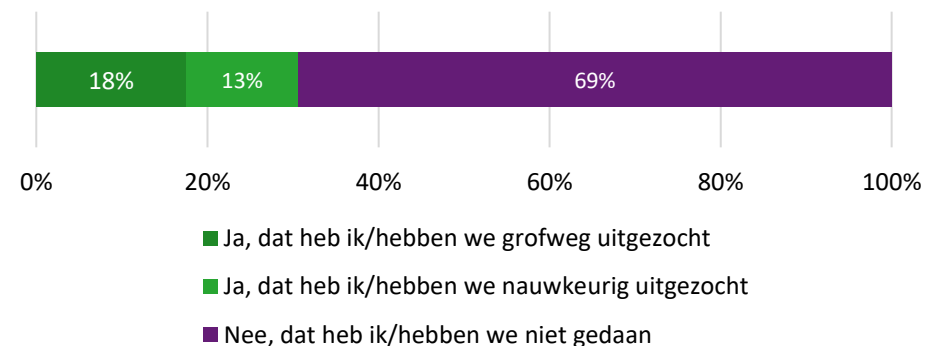
Zeven op de tien hebben niet uitgezocht wat minder werken betekent voor pensioenopbouw

- De meerderheid heeft toen hij of zij minder ging werken een (grobe of nauwkeurige) begroting gemaakt om te kijken wat dit betekent voor zijn of haar financiële situatie nu (63%). De overige 37 procent heeft dit niet gedaan.
- Een kleinere groep heeft toen hij of zij minder ging werken ook (grofweg of nauwkeurig) uitgezocht wat minder werken betekent voor de pensioenopbouw (31%). Zeven op de tien hebben dit niet uitgezocht (69%).

Nieuwe begroting gemaakt bij minder werken

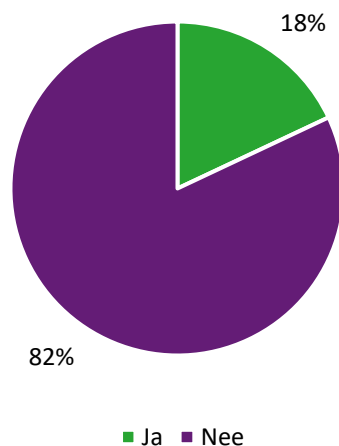

Pensioenopbouw uitgezocht bij minder werken

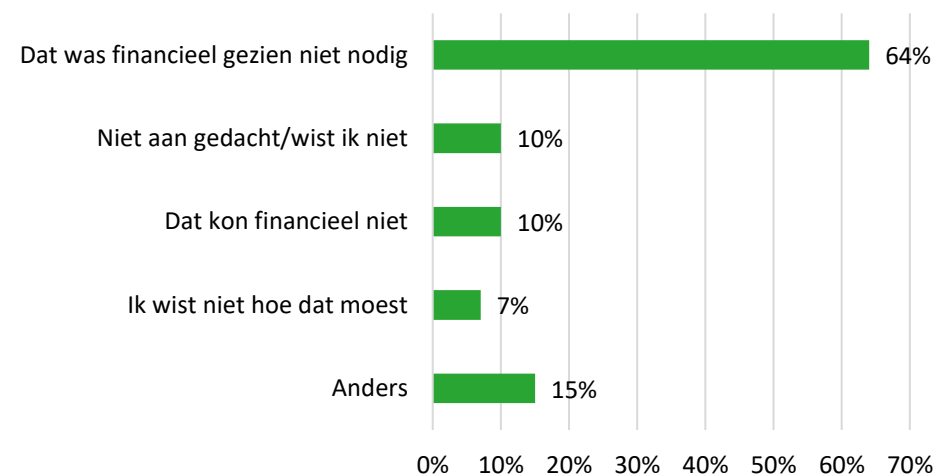
Diegenen die gevolgen voor pensioen wel checken bij minder werken hebben niet vaak actie ondernomen

Actie ondernomen om pensioeninkomen op te hogen

Nee, geen actie ondernomen

Waarom geen actie ondernomen?

- Acht op de tien hebben toen ze minder gingen werken geen actie ondernomen om later niet minder pensioeninkomen te krijgen (82%). Van diegenen die geen actie hebben ondernomen geeft 64 procent aan dat dit financieel gezien niet nodig was.

Jongere leeftijdsgroep denkt minder snel aan ophogen pensioen

Mensen uit de leeftijdsgroep 30-54 jaar hebben er vaker niet aan gedacht of wisten niet dat het mogelijk was om actie te ondernemen (16%) om hun pensioen op te hogen dan mensen tussen de 55 en 67 jaar (5%).

Hoofdstuk 2

Regelingen tussen partners

Meerderheid heeft een ongelijke inkomstenverdeling met partner

Verschil tussen mannen en vrouwen
 Mannen geven vaker dan vrouwen aan dat hun inkomsten een stuk hoger zijn dan die van hun partner (mannen 57%; vrouwen 13%).

- > De helft van de doelgroep tussen 30 en 67 jaar (48%) is getrouwd of heeft een geregistreerd partnerschap, een op de drie heeft geen partner (29%) en de overige kwart (23%) heeft wel een partner, maar is niet getrouwd of heeft geen geregistreerd partnerschap.
- > Van de mensen met een partner geeft de meerderheid aan dat de inkomstenverdeling met zijn of haar partner niet gelijk is: tussen drie op de tien partners verschillen de inkomens enigszins (28%), bij 56 procent verschillen de inkomens aanzienlijk. Een zesde geeft aan dat de inkomens ongeveer gelijk zijn (16%).

Meerderheid partners is bij pensioenfonds of pensioenverzekeraar aangemeld

- Twee derde heeft zijn of haar partner aangemeld bij zijn of haar pensioenfonds of pensioenverzekeraar (66%). Een kwart heeft dit niet gedaan (24%). Een op de tien weet dit niet (10%).
- Een meerderheid is ook aangemeld bij het pensioenfonds of bij de pensioenverzekeraar van zijn of haar partner (54%). Bij drie op de tien is dit niet het geval (28%). Een op de tien weet dit niet (11%).

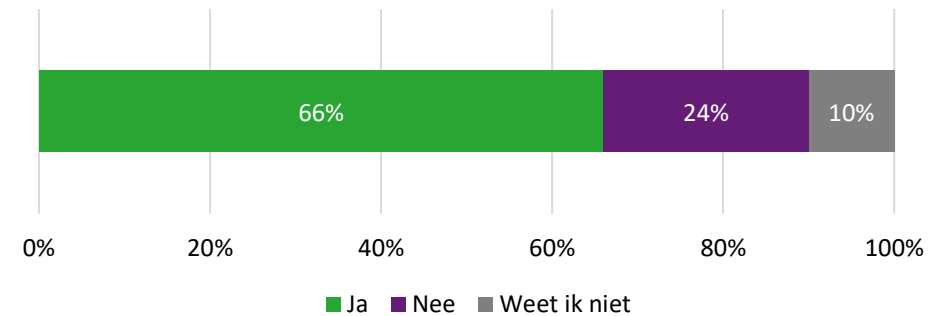
Deeltijdwerkers melden zich vaker aan bij pensioenfonds of –verzekeraar partner

Mensen die in deeltijd werken, zijn vaker aangemeld bij het pensioenfonds of -verzekeraar van zijn of haar partner (58%) dan mensen die voltijds werken (50%).

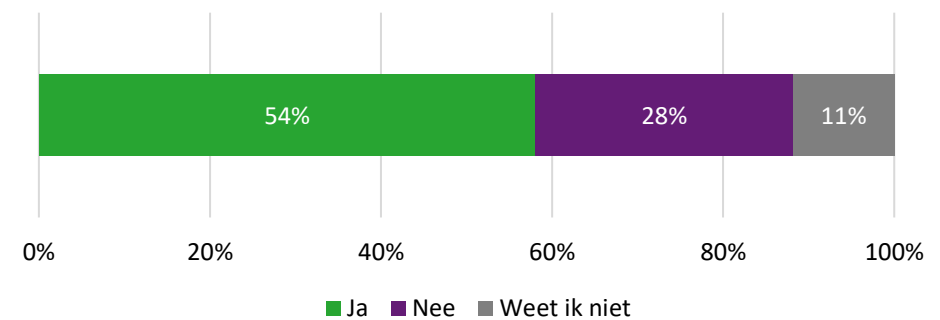
55-'ers weten minder vaak of partner bij zijn/haar pensioenfonds of -verzekeraar is aangemeld en andersom

Mensen van tussen de 30 en 54 jaar weten vaker niet of zijn/haar partner is aangemeld bij hun pensioenfonds of –verzekeraar (12%) dan mensen tussen 55 en 67 jaar (6%). Hetzelfde geldt voor het niet weten of hij/zij zelf is aangemeld bij het pensioenfonds of –verzekeraar van de partner (30-54 jaar: 14%; 55-67 jaar: 5%).

Partner aangemeld bij eigen pensioenfonds

Zelf aangemeld bij pensioenfonds partner

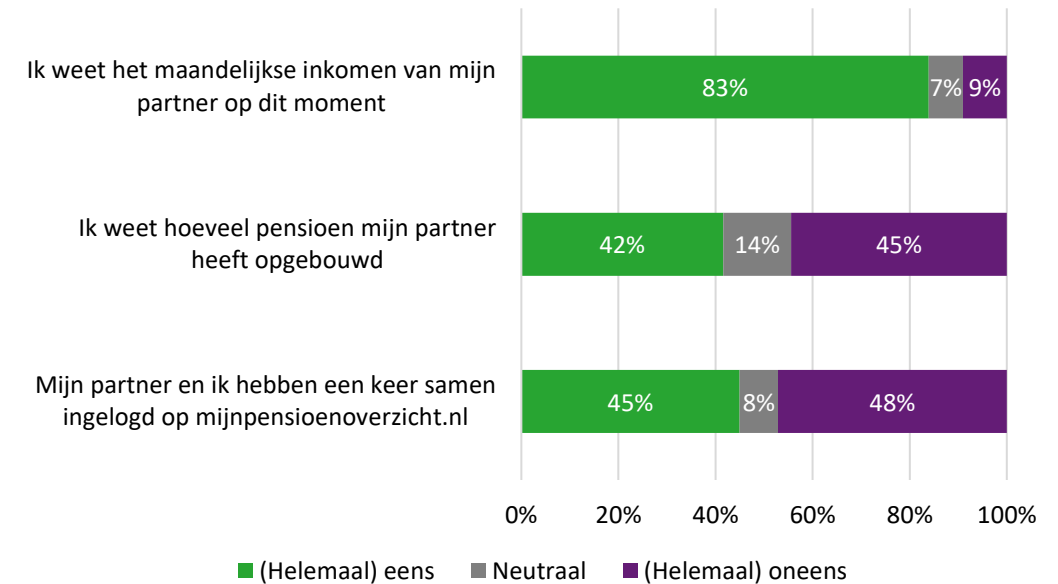
Acht op de tien weten het inkomen van partner nu, vier op de tien weten hoeveel pensioen partner heeft opgebouwd

- Acht op de tien weten het maandelijkse inkomen van hun partner op dit moment (83%). Vier op de tien weten ook hoeveel pensioen hun partner heeft opgebouwd (42%).
- Vier op de tien hebben wel eens met hun partner samen ingelogd op mijnpensioenoverzicht.nl (45%), de helft heeft dat nog nooit gedaan (48%).

Jongere mensen minder bekend met pensioenopbouw partner

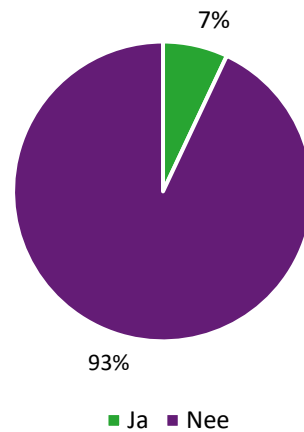
Mensen uit de leeftijdscategorie 30-54 jaar weten minder vaak hoeveel pensioen zijn/haar partner heeft opgebouwd (53% weet dit niet) dan mensen tussen de 55-67 jaar (28%). Ook hebben zij minder vaak met hun partner ingelogd op mijnpensioenoverzicht.nl (30-54 jaar: 53% nog nooit ingelogd samen; 55-67 jaar: 37% nog nooit samen ingelogd).

Kennis over inkomen en pensioen partner

Partners zonder 'officieel' partnerschap, hebben dikwijls niets geregeld rondom pensioen

Iets geregeld rondom pensioen, mocht men uit elkaar gaan

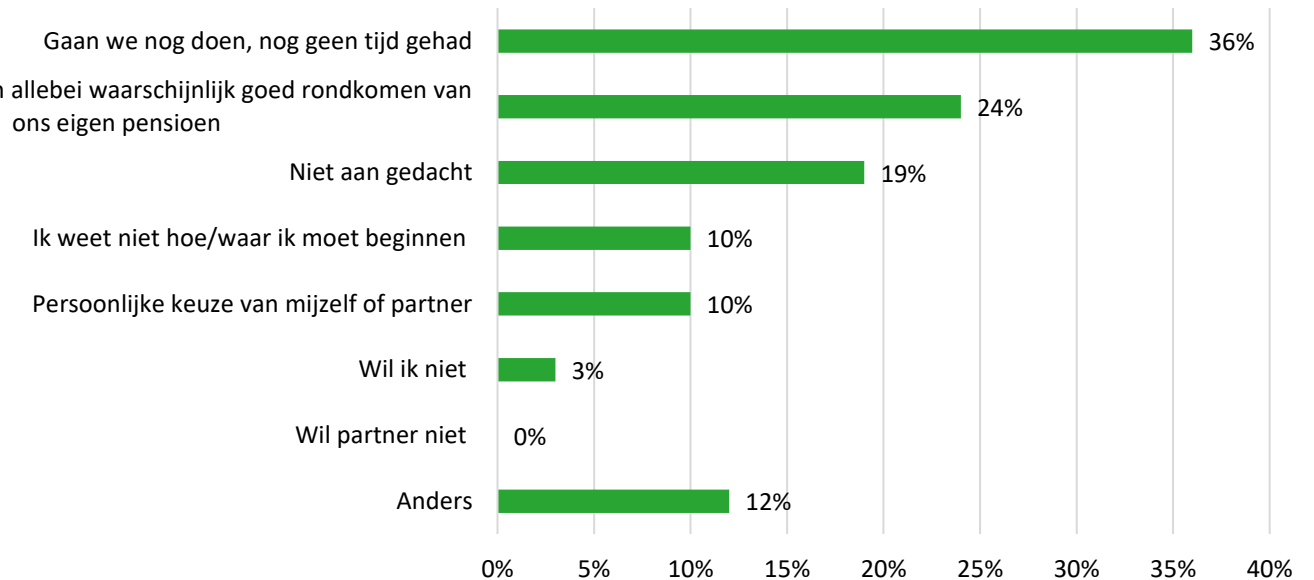

Niet nodig, we kunnen allebei waarschijnlijk goed rondkomen van ons eigen pensioen

Nee, niets geregeld

Verskil fulltime en parttime
Mensen die fulltime werken, hebben vaker iets geregeld (10%) dan mensen die parttime werken (2%).

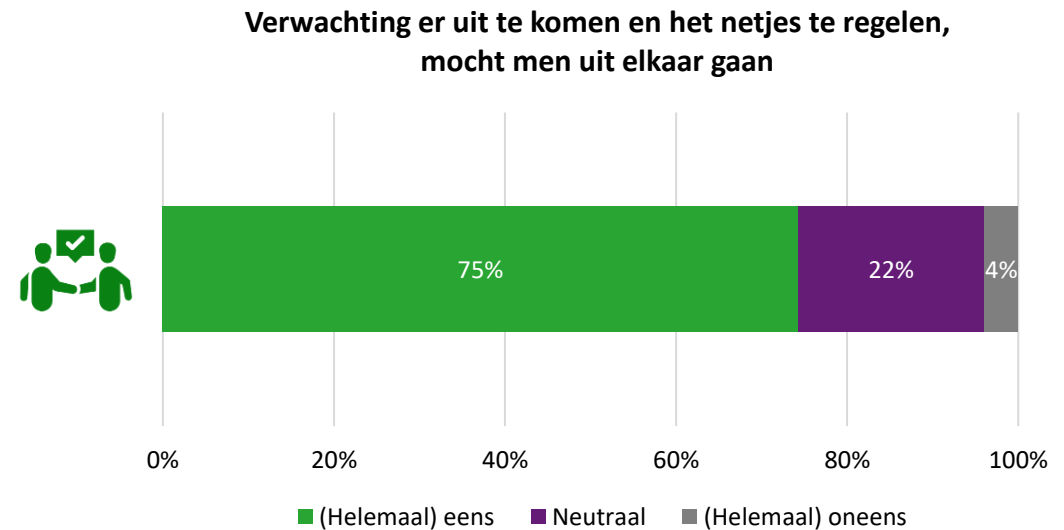
Waarom niets geregeld?

- Gehuwden en geregistreerd partners hebben automatisch recht op het nabestaandenpensioen van de andere partner als die overlijdt en na scheiding hebben ze wettelijk recht op de helft van elkaars ouderdomspensioen (verevening). Bij mensen zonder huwelijk of geregistreerd partner is dat niet automatisch het geval. Van de partners die niet getrouwd zijn/geen geregistreerd partnerschap hebben, hebben negen op de tien partners, mochten zij uit elkaar gaan, niets geregeld rondom financiën als ze met pensioen gaan (93%).
- Een derde van de personen die niets hebben geregeld, noemt dat ze dat nog gaan doen, maar hier nog geen tijd voor hebben gehad (36%). Een kwart denkt dat ze dit niet nodig hebben, omdat beide partners waarschijnlijk goed rond kunnen komen van het eigen pensioen (24%). Twee op de vijf hebben er niet aan gedacht (19%).

Driekwart van partners zonder 'officieel' partnerschap verwacht 'er' wel uit te komen als ze uit elkaar gaan

- Driekwart van partners die niet getrouwd zijn of geen geregistreerd partnerschap of samenlevingscontract hebben en niets hebben geregeld, verwacht er samen met zijn of haar partner wel uit te komen en het netjes te regelen, mochten zij uit elkaar gaan (75%). Twee op de tien zijn hier neutraal over (22%) en vier procent verwacht dat dit niet het geval is.

 Wijzer in **geldzaken**

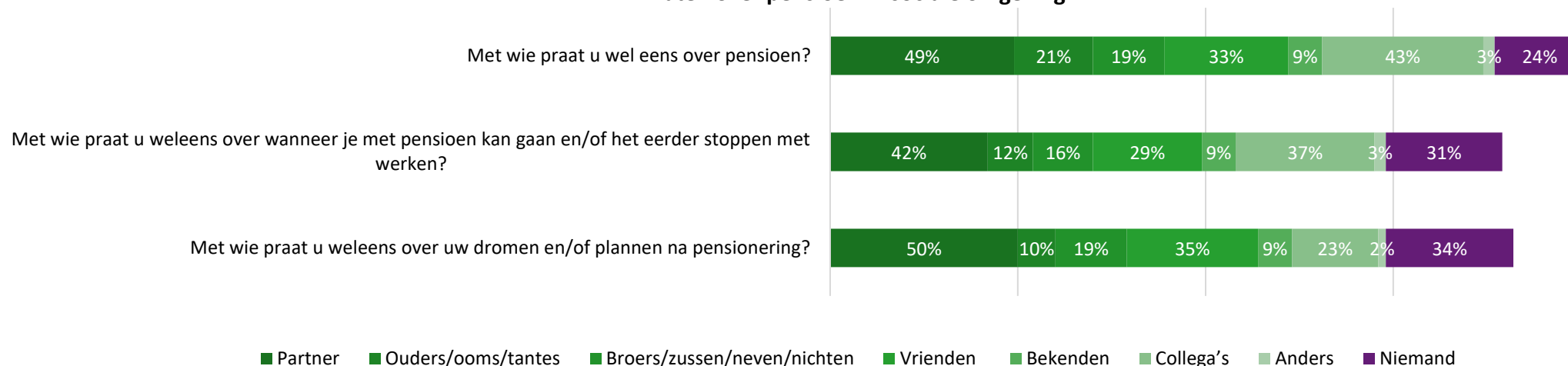
Hoofdstuk 3

Pensioen en sociale omgeving

Een kwart praat met niemand over pensioen

Praten over pensioen in sociale omgeving

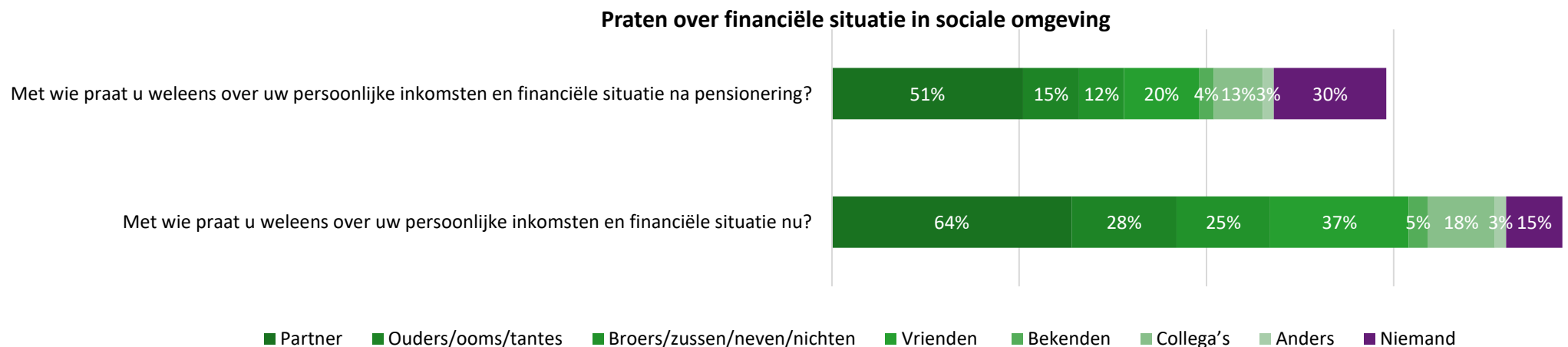

- Men praat het meeste met zijn of haar partner over pensioen gerelateerde onderwerpen. Vier op de tien praten ook met collega's over pensioen (43%) of over wanneer ze met pensioen kunnen gaan en/of eerder kunnen stoppen met werken (37%).
- Een kwart praat met niemand over pensioen in het algemeen (24%). Een op de drie praat met niemand over wanneer ze met pensioen kunnen (31%) of over hun dromen en/of plannen na pensionering (34%).

Verschillen tussen leeftijdsgroepen en hoogte van inkomen

Mensen van 30 tot 54 jaar praten vaker met niemand over pensioen (29%) dan mensen tussen de 55 en 67 jaar (13%). Daarnaast praten mensen met een (boven)modaal inkomen vaker met hun partner, vrienden en collega's over pensioen dan mensen die beneden modaal verdienen.

Men praat vaker over financiële situatie nu, dan over de financiële situatie na pensionering

- Men praat het meeste met zijn of haar partner over de financiële situatie, zowel nu als over de financiële situatie na pensionering. Vier op de tien praat ook wel eens met vrienden over de financiële situatie op dit moment (37%).
- Een derde praat met niemand over de financiële situatie na pensionering (30%), 15 procent praat met niemand over de financiële situatie nu.
- Men praat vaker over de financiële situatie nu dan over de financiële situatie na pensionering

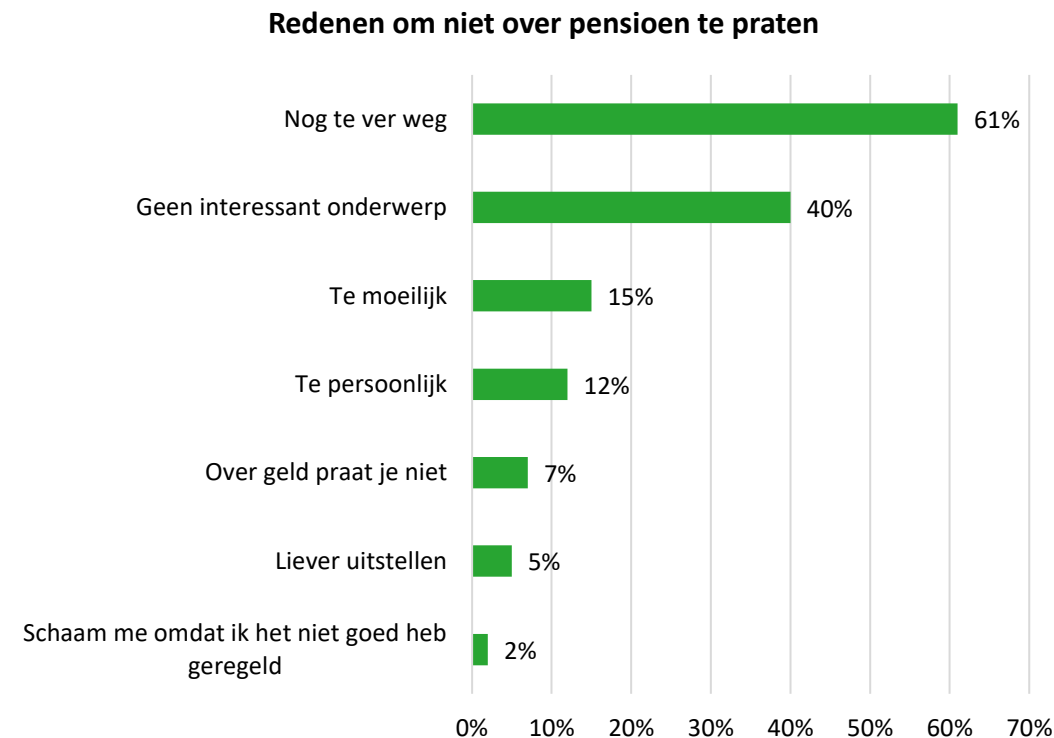
Vaakst genoemde redenen om niet over pensioen te praten is dat pensioen nog te ver weg is

- De twee meest genoemde redenen waarom men niet over pensioen praat binnen hun sociale omgeving zijn omdat het nog te ver weg is (61%) en omdat het geen interessant onderwerp is (41%).

Verschillen tussen mannen, vrouwen en leeftijdscategorieën

Vrouwen noemen vaker dan mannen als reden dat het pensioen nog te ver weg is (vrouwen: 67%; mannen: 56%), terwijl mannen vaker dan vrouwen als reden noemen dat ze het geen interessant onderwerp vinden (mannen: 44%; vrouwen: 36%). Daarnaast noemen mensen in de leeftijdscategorie 30-54 jaar vaker dat pensioen nog te ver weg is (69%) dan mensen tussen de 55-67 jaar (33%).

Mensen in de leeftijdscategorie 55-67 jaar geven vaker aan dat ze het onderwerp te persoonlijk (21%) of te moeilijk (20%) vinden dan mensen tussen de 30-54 jaar (te persoonlijk: 10%; te moeilijk: 13%).

Voor een kwart heeft pensioen een negatieve toon als er met vrienden over wordt gepraat

- > Zeven op de tien geven aan dat in hun vriendenkring weinig wordt gepraat over pensioen (69%). Een op de tien praat wel vaak over pensioen met zijn of haar vrienden (9%).
- > Bij een derde van de mensen wordt in de vriendengroep wel over later gepraat, maar nooit over pensioen (35%).
- > Men is verdeeld over of men een positief gevoel krijgt bij het denken over pensioen, of juist niet.
- > Bij een kwart heeft een gesprek over pensioen met vrienden meestal een negatieve toon (26%). Een derde ervaart dat juist niet (33%).

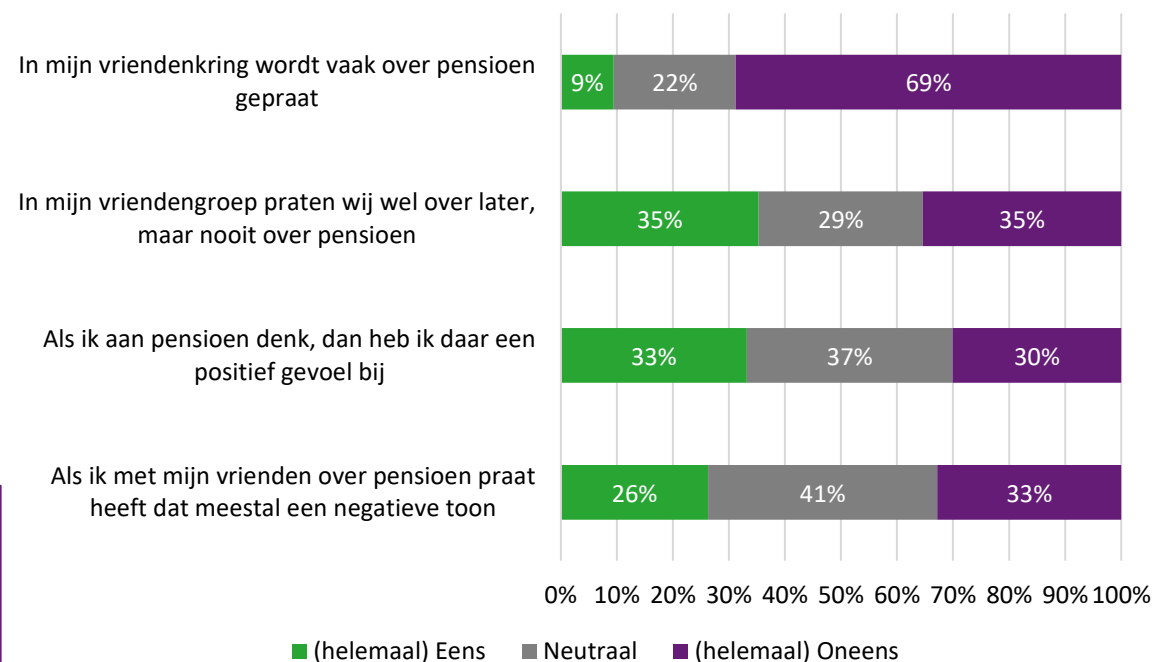
55+ers praten vaker met vrienden over pensioen dan jongere mensen

In vriendenkringen van mensen tussen de 55 en 67 jaar wordt vaker over pensioen gepraat (18%) dan bij mensen tussen de 30 en 54 jaar (5%).

Mensen met bovenmodaal inkomen vaker positief gevoel bij pensioen

Mensen met een bovenmodaal inkomen geven vaker aan een positief gevoel te hebben bij het denken aan pensioen (38%) dan mensen met een modaal (28%) of beneden modaal inkomen (27%).

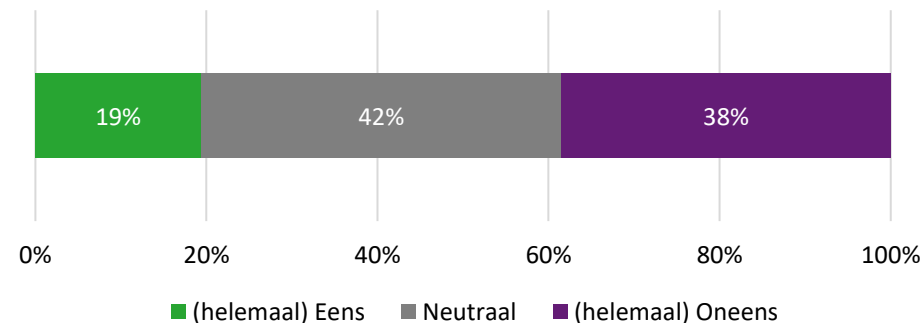
Stellingen: pensioen en sociale omgeving

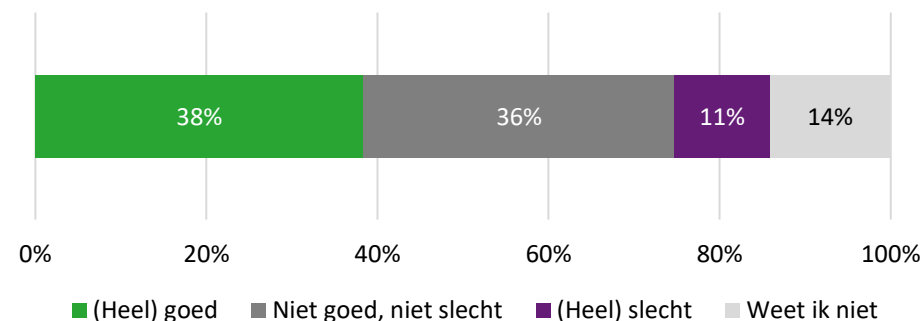
Vier op de tien denken het goed te doen vergeleken met leeftijdsgenoten

- > Twee op de tien zijn het eens met de stelling 'Ik denk dat de meeste mensen in mijn omgeving bezig zijn met (extra) sparen voor hun pensioen' (19%). Vier op tien denken dat de mensen in hun omgeving hier niet mee bezig zijn (38%).
- > Vier op de tien denken dat ze het goed doen vergeleken met leeftijdsgenoten op het gebied van pensioen (38%). Een op de tien denkt juist dat ze het slecht doen (11%). Een derde denkt dat ze het niet goed, maar ook niet slecht doen vergeleken met hun leeftijdsgenoten (36%).

Sociale omgeving: bezig met sparen voor pensioen?

Vergelijking financiële situatie na pensioen met leeftijdsgenoten

Hoofdstuk 4

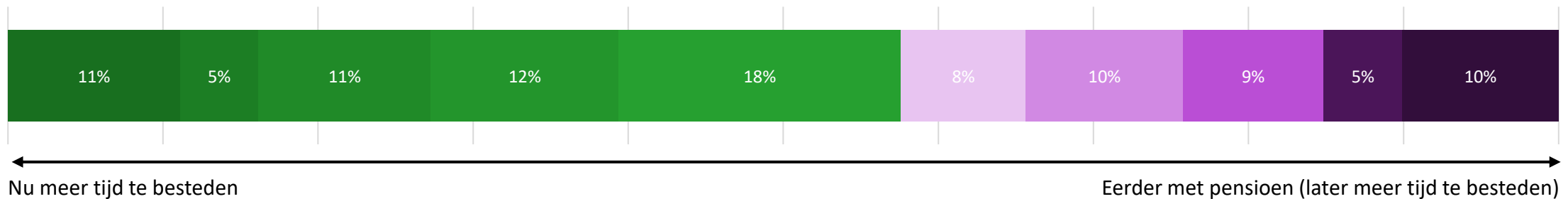
Pensioen nu en in de toekomst

Zeven op de tien willen nu meer geld te besteden hebben, in plaats van na hun pensionering

- > Zeven op de tien neigen meer naar liever nu meer geld te hebben om te besteden, dan na hun pensionering (70%). De rest heeft dit liever andersom (30%).
- > Over nu meer tijd te hebben om te besteden (door minder uren te werken) tegenover eerder met pensioen (en later meer tijd hebben om te besteden) zijn mensen meer verdeeld. Zes op de tien neigt meer naar liever nu minder te werken, dan eerder met pensioen te gaan (57%). De overige 42 procent wil juist liever eerder met pensioen.

Helft verwacht dat opgebouwde pensioen genoeg zal zijn om van te leven

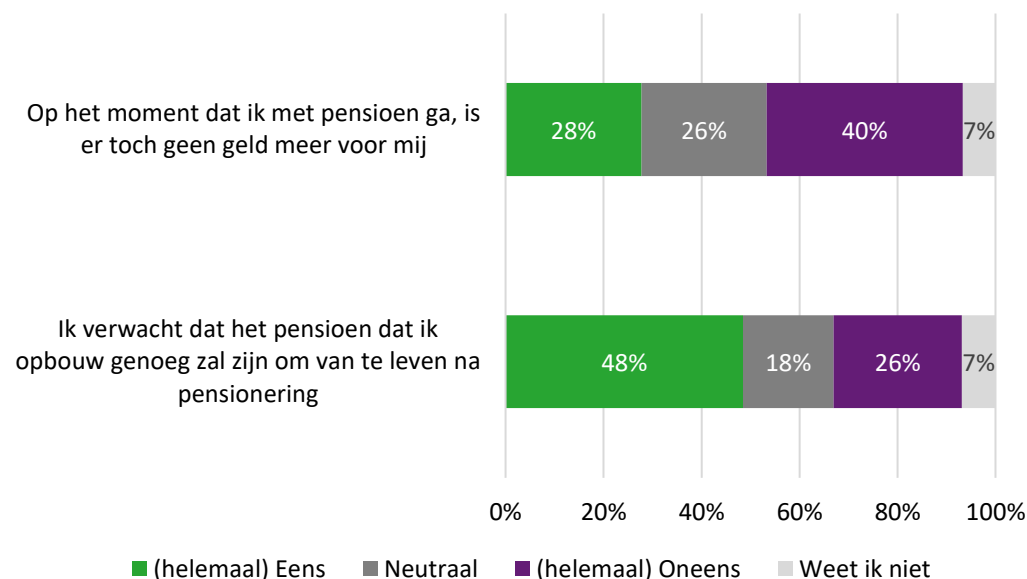
- > Vier op de tien verwachten dat er nog wel geld voor hen is op het moment dat zij met pensioen gaan (40%). Een op de drie verwacht dat er geen geld meer is op dat moment (28%).
- > De helft verwacht dat het pensioen dat hij of zij opbouwt genoeg zal zijn om van te leven na zijn of haar pensionering (49%). Een kwart verwacht dat dit niet het geval is (26%).

55+'ers verwachten vaker te kunnen leven van pensioen

Mensen tussen de 50 en 67 jaar verwachten vaker dat het pensioen dat ze opbouwen genoeg zal zijn om van te leven (55%) dan mensen in de leeftijdscategorie 30-54 jaar (45%).

Ook verwachten 55+'ers vaker dat er op het moment dat zij met pensioen gaan, nog geld voor hen is (55-67 jaar: 54%; 30-55 jaar: 33%).

Stellingen: verwachtingen over pensioen

Twee derde denkt dat de generatie van zijn/haar ouders een beter pensioen krijgt

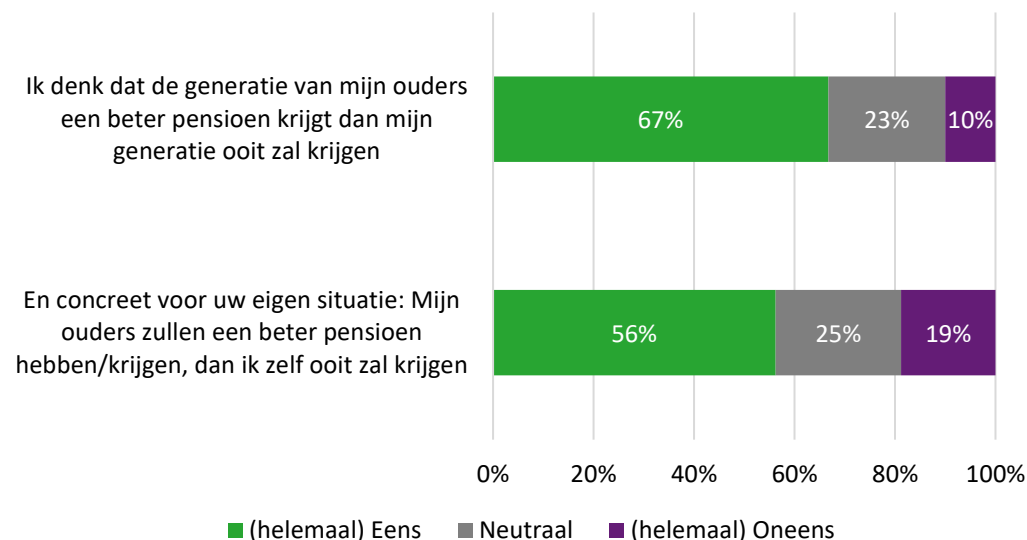
- > Twee derde denkt dat de generatie van zijn of haar ouders een beter pensioen krijgt dan hij of zij ooit zal krijgen (66%). Een op de tien is het daarmee oneens (10%).
- > Concreet voor de eigen situatie van de respondenten denkt de helft dat zijn of haar ouders een beter pensioen hebben/krijgen, dan hij of zij ooit zal krijgen (56%). Een vijfde denkt dat hij of zij juist een beter pensioen zal krijgen (19%).

Mensen uit de jongere leeftijdsgroep denken vaker dat de generatie boven hen meer pensioen krijgt

Mensen tussen de 30 en 54 jaar zijn het vaker eens met dat de generatie van hun ouders een beter pensioen krijgt dan hun generatie ooit zal krijgen (72%), dan de groep van 55-67 jarigen (58%).

Hetzelfde geldt concreet voor hun eigen situatie: 62 procent van de 30 tot 55 jarigen denkt dat hun ouders een beter pensioen zullen krijgen dan zij zelf, tegenover 46 procent uit de leeftijdsgroep 55 tot 67 jaar.

Stellingen: verschil generaties

Helft vindt dat in vergelijking met andere landen, pensioen goed is geregeld in Nederland

- > De helft vindt dat pensioenen in Nederland goed zijn geregeld (45%). Twee op de tien vinden juist dat pensioenen in Nederland niet goed zijn geregeld (18%).
- > Als respondenten pensioenen in Nederland vergelijken met andere landen, vindt de helft dat het in Nederland goed is geregeld (48%). Een tiende vindt dat het in Nederland slechter is geregeld dan in andere landen (10%).

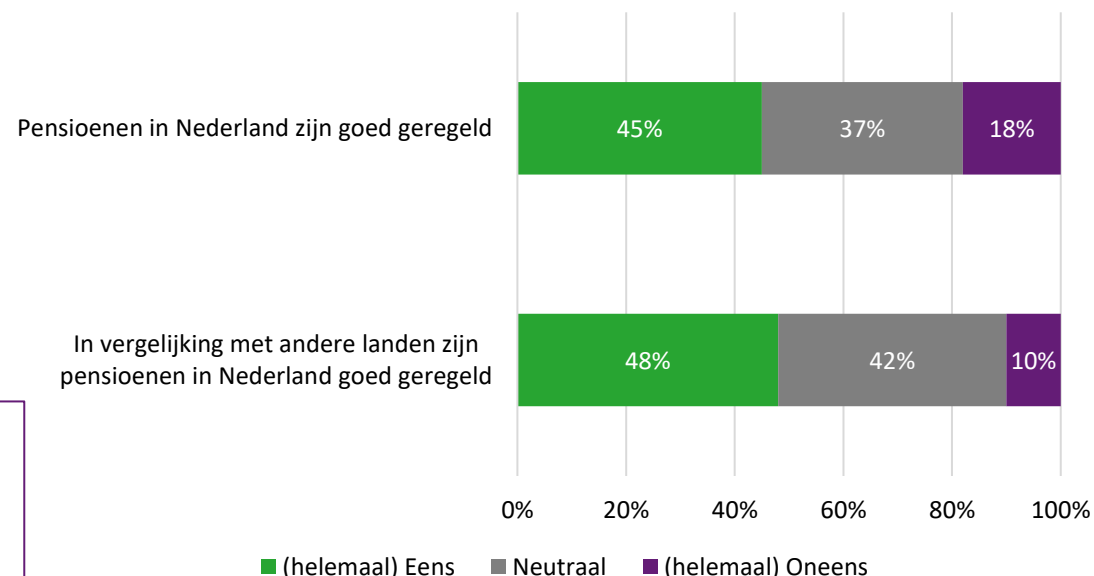
Mensen met een bovenmodaal inkomen meer tevreden met pensioenregelingen in Nederland

Mensen met een bovenmodaal inkomen zijn het vaker eens met de stelling dat pensioenen in Nederland goed zijn geregeld (58%) dan mensen die modaal (43%) of beneden modaal (28%) verdienen.

Mannen vinden pensioen in Nederland beter geregeld dan vrouwen

Ook mannen zijn vaker van mening dat het in Nederland goed is geregeld (53%) dan vrouwen (39%).

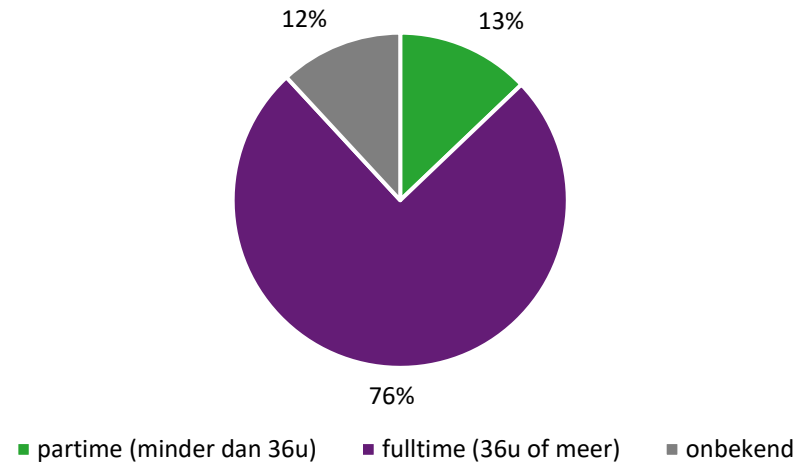
Stellingen: pensioenen in Nederland (vs. andere landen)

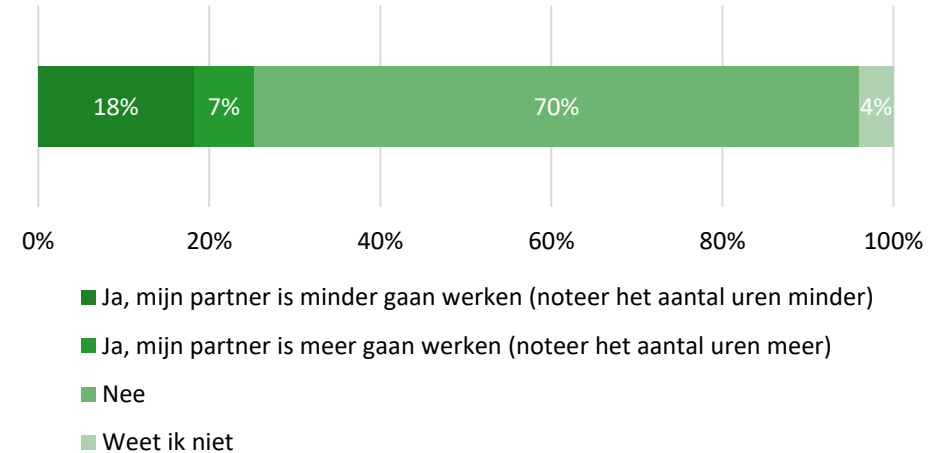
Bijlagen

Bijlage I Niet in de hoofdrapportage opgenomen vragen

Dienstverband partner

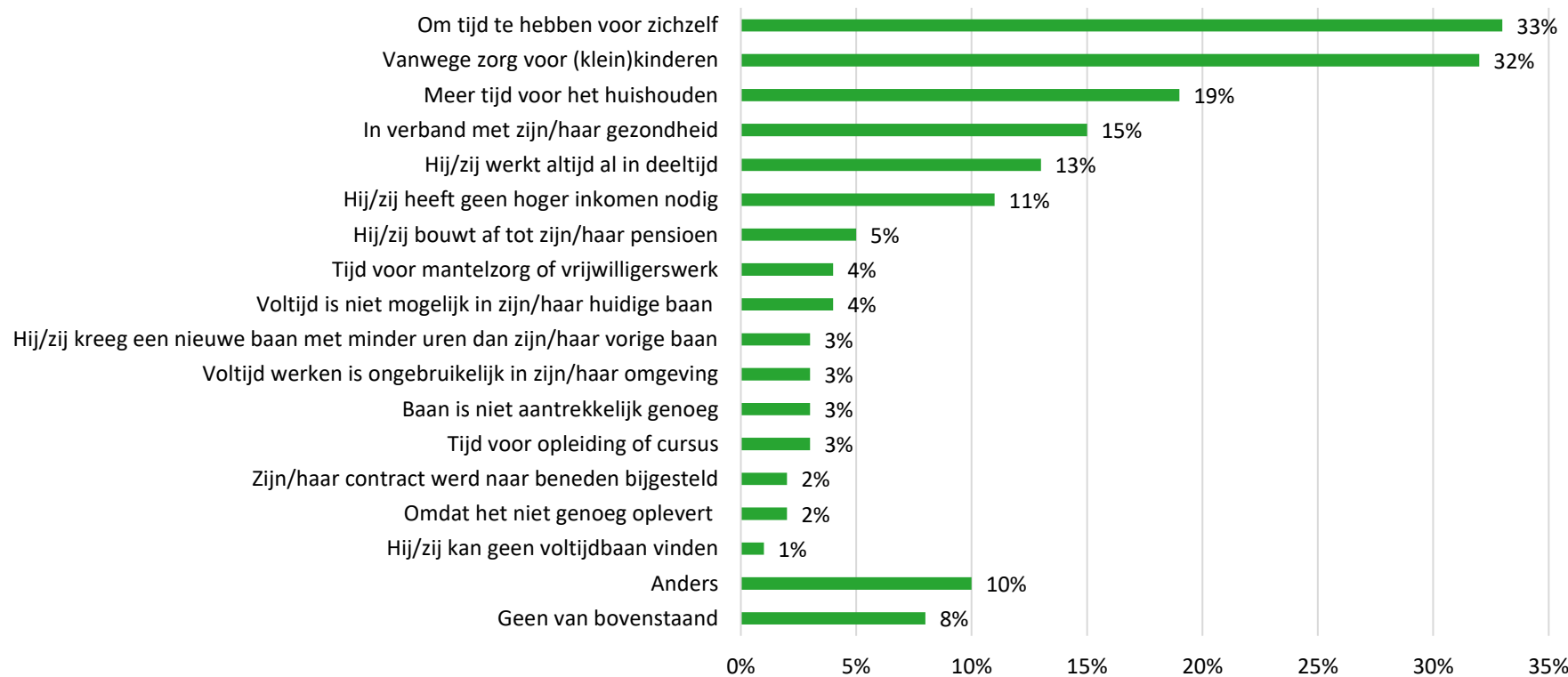

Meer/minder werken partner

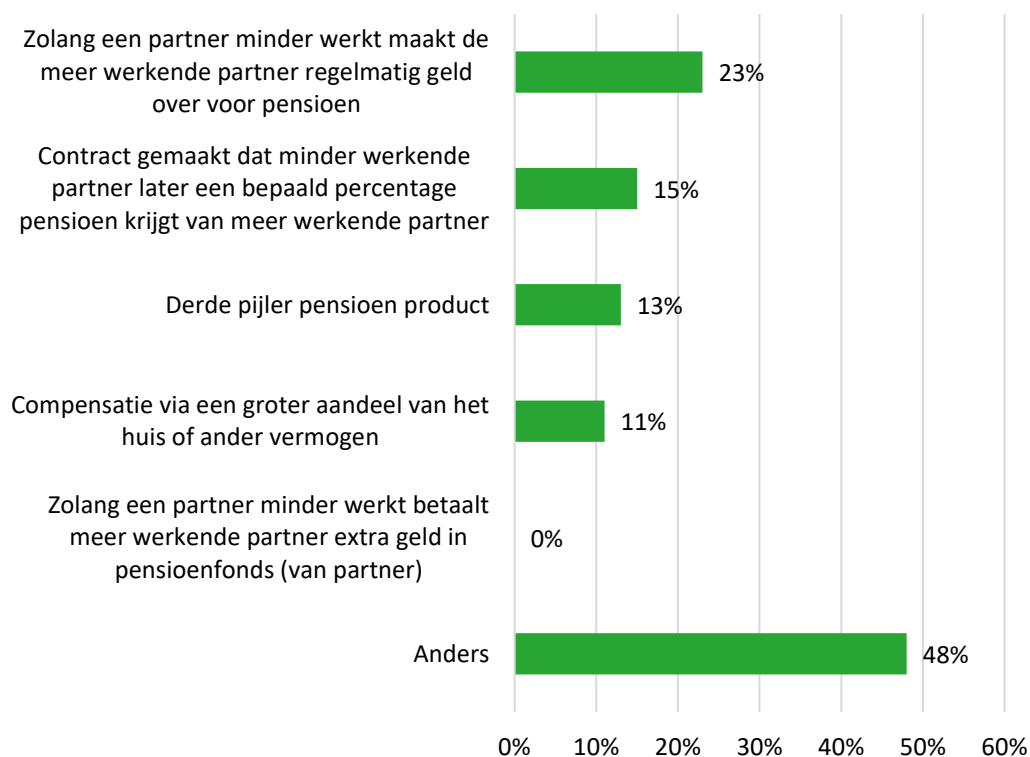
Bijlage I Niet in de hoofdrapportage opgenomen vragen

Redenen partner om in deeltijd/minder te werken

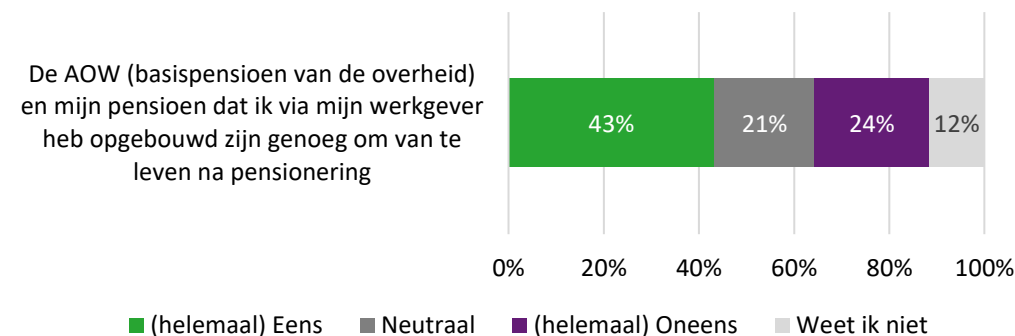

Bijlage I Niet in de hoofdreportage opgenomen vragen

Regelingen onderling indien uit elkaar

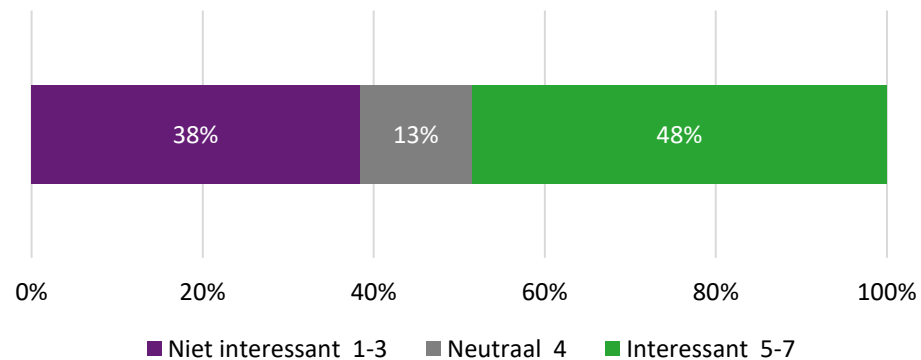

Stellingen over pensioen

Bijlage I Niet in de hoofdreportage opgenomen vragen

Interesse in tool om persoonlijke situatie over pensioensparen te vergelijken met anderen

Bijlage II Verdeling van de steekproef en weging

	Populatie	Onderzoek	Weging
Man, 30-54, laag	6%	3%	1,93
Man, 30-54, midden	14%	14%	0,98
Man, 30-54, hoog	12%	19%	0,66
Vrouw, 30-54, laag	6%	3%	1,96
Vrouw, 30-54, midden	13%	16%	0,85
Vrouw, 30-54, hoog	13%	18%	0,73
Man, 55-67, laag	5%	4%	1,19
Man, 55-67, midden	7%	6%	1,26
Man, 55-67, hoog	6%	4%	1,43
Vrouw, 55-67, laag	6%	4%	1,49
Vrouw, 55-67, midden	7%	6%	1,26
Vrouw, 55-67, hoog	4%	4%	1,24